

Ceteris paribus

HET WOORD AAN...

Klaus Schmidt

Klaus Schmidt is hoogleraar aan de Ludwig-Maximilians-Universität München.

Waar werkt u momenteel aan?

‘Wij [Björn Bartling en ik] willen te weten komen of handel wordt beïnvloed door het middel waarmee er verhandeld wordt. Het zou in theorie niets uit moeten maken of je handelt in tijd, geld of goederen. Onze hypothese is echter dat handelen in tijd wél tot andere handelsuitkomsten leidt. Door middel van experimenten onderzoeken wij of dit inderdaad het geval is.’

Wat maakt het uit?

‘Als je handelt in geld dan creëer je meer ongelijkheid dan wanneer je handelt in tijd. Bijvoorbeeld, als ik mijn zoon en zijn vriendje help met economie-huiswerk en de moeder van het vriendje helpt met maatschappijleer,

dan investeren die moeder en ik allebei twee uren per week, ongeacht ons uurloon. Als we besluiten om ieder de helft te betalen aan het inhuren van een huiswerkbegeleider, dan betalen we ieder veertig euro. Maar voor die veertig euro moet ik (met een lager uurloon dan de moeder van het vriendje) veel langer werken dan die moeder. Handelen in geld is daardoor voor mensen met een lager uurloon veel minder voordelig dan handelen in tijd. Mensen hebben dus verschillende referentiepunten.’

Wat kunnen beleidsmakers van uw onderzoek leren?

‘We hopen duidelijk te maken dat markten efficiënt werken, maar dat we rekening moeten houden met verschillende uitkomsten al naar gelang het gebruikte ruilmiddel.’

UIT DE OUDE ESB-DOOS

VALUTASCHOMMELINGEN EN KLOMPEN

Het is te voorzien, dat eerst dan een verbetering in den moeilijken toestand zal intreden, een toestand, die niet alleen voor de klompen-industrie, doch voor zoo menige andere hier te lande in meerdere of mindere mate critiek is, indien voor de ontredderde valutakwestie door eene internationale regeling een afdoende oplossing gevonden zal zijn. Intusschen blijft voor de belanghebbenden nog een weg open, namelijk het zoeken naar nieuwe afzetgebieden; met name in de landbouwende staten van Amerika, waartoe reeds stappen worden gedaan. Uitzending door de georganiseerde belanghebbenden van een prima kracht ter verkenning en opening van nieuw afzetgebied, lijkt daartoe de aangewezen weg en voor een ernstige poging in die richting, ware de medewerking en den steun der Regeering te verzoeken en redelijkerwijze ook te verwachten.

Merck, J.K. Moeilijkheden in de klompenindustrie. ESB, 5(217), 163-165.

UIT DE OUDE ESB-DOOS

HUISECONOMIE

Het terrein van de huiseconomie is het gezin, waarin zowel wordt geconsumeerd als geproduceerd. In de consumptieve sfeer wordt, net als in de traditionele economie, het nut gemaximaliseerd. Alleen is het nut niet direct afhankelijk van de aankoop van goederen op de markt: marktgoederen schenken alleen bevrediging in combinatie met de „input” van schaarse menselijke tijd in de huishouding. Een gekochte diepvriesmaaltijd bij voorbeeld verschaft de koper alleen nut als hij eerst wordt ontdooid, dan verwarmd en vervolgens gegeten. Er moet dus binnen de huishouding eerst nog geproduceerd worden om te kunnen consumeren. De consequentie hiervan is dat het gezin, in afwijking van de traditionele economie, als geïntegreerde consumptie- en productiehuishouding wordt gezien. Er is sprake van een nutsfunctie en een produktiefunctie. De thuseconomie maximaliseert en differentieert om te bepalen bij welke combinatie van produceren en consumeren zijn nut maximaal is. Dit theoretische kader is op veel keuzehandelen binnen de persoonlijke levenssfeer toegepast, zoals het volgen van een opleiding, de tijd besteed aan de opvoeding van het kind en arbeidsmarktparticipatie.

H. Kamps (1984) De thuseconomie. ESB, 69(3463), 613.

